

SKATTAPOLITIKKUR

Jørgen Niclasen:
**Kommunur-
nar fáa fult
endurgjald**

Tá eldraðkið verður lagt út til kommunurnar at umsita, skulu tær haldast skaðaleysar, og tær fáa eisini fult endurgjald fyri skattainntøkurnar, sum tær missa av landinum.

Ingolf S. Olsen

Kommunurnar eru stóri taparin, nú alsamt fleiri føroyingar leita sær av landinum at arbeiða, einamest til hini norðurlondini, og rinda skatt har.

Tí kommunurnar skulu framhaldandi veita almennar tænaastur til tey, ið fara av landinum til arbeiðis, uttan at fáa eina krónu í kommunukassan frá teimum. Serliga stóru er trupulleikin í útjaðaranum og í teimum

smærru kommununum í miðstaðarøkinum.

Men 1. januar 2015 er trupulleikin loystur fyri teirra viðkomandi, lovar Jørgen Niclasen, landsstýrismaður í fíggjarmálum.

– Tá verður eldraðkið lagt út til kommunurnar at umsita, og við í tí pakkanum er, at kommunurnar skulu haldast skaðaleysar. Tað merkir, at tær eisini verða kompenseraðar fyri skattin, sum tær missa av landinum, sigur hann.

- Vit vilja hava fólkvøkstur, og tá er gongda leiðin ikki at fara út og revsa útvaldar samfelagsbólkar. Tað besta er sjálvsagt, um vit bara kunnu flyta skattin heim. Men sama, hvat roynt verður, so skal tað helst ikki merkjast sum ein smeitur hjá tí einstaka, tí so er bara vandi fyri, at tey verða rikin av landinum. Vit mugu heldur ikki gloyma, at tey eisini koma heim við nóvum pengum, sum koma

samfelagsbúskapinum til gagns. Tí mugu vit gera alt fyri, at tey verða búgvandi her, sigur Eyðun Christiansen.

Samhugin í vanda

Men verður onki gjørt, so er hin sonevnda sosiala kontraktin í stórum vanda, óttast hann. Tann sosiala kontraktin er eitt hugtak, sum merkir, at borgararnir í einum samfelag góðtaka

og kenna, at tey liva undir somu skipanum, reglum og lógum og hava nakrar felags skyldur og rættindi.

– Tí er alneyðugt at gera broytingar, so fólkið sum heild kann hava eina fatan og kenslu av, at vit øll eru felags um at gjalda fyri vælferðarsamfelagið. Um tann sosiala kontraktin syndrast, fáa vit eina stóðu við líkasælu og uttan felags ábyrgdarkenslu. Eitt tað

fyrsta tekinið upp á tað plagar at verða, at øvundin fær valdið, fólk fara at skeldast sín millum, og ongin leggur nakað í, um tað verður snýtt í til dømis skatti og við sosialum tænaastum. Skatturin verður tá bara sæddur at vera óráttvísur og av tí ónda, ávarar Eyðun Christiansen.

FAKTA: Munur á skattinum

Ein høvuðsregla í heimsins rættarsamfeløgum er, at øll skulu vera líka fyri lógini. Hetta er tó ikki altíð galdandi, tá tað snýr seg um skatting. Føroyingar rinda skatt eftir fleiri ymiskum skipanum:

Vanligur skattur í Føroyum

Løntakarar á landi í Føroyum rinda allir landsskatt eftir somu talvu, landskattatalvuni, meðan kommunuskatturin er ymiskur alt eftir hvørjari kommunu, skattgjaldarin býr í. Umframt botnfrádráttin ber í høvuðsheitum bert til at draga gjöld til privatar eftirlønartryggingar frá í brutto-inntøkuni. Afturat skattinum koma so eisini ymisk sosial gjöld.

Í talvuni er skatturin roknaður út eftir landskattatalvuni fyri í ár og við einum miðal kommunuskattaprosenti á 21,34.

Sosialu gjældini umfata arbeiðsmarknaðargjald á 1,75 prosent av skattskyldugu inntøkuni, Heilsutrygd á 12 ferðir 160 krónur + 0,55 prosent av skattskyldugu inntøkuni, barsilsgjald á 0,62 prosent og ALS-gjald á 1,25 prosent – tó í mesta lagi 6.500 krónur um árið. Hámarkið fyri ALS-gjaldinum merkir, at onki ALS-gjald verður rindað av inntøkum omanfyri 520.000 krónur (1,25 prosent av 520.000 er 6.500).

§25 B-skipanin

Upprunaliga vóru reglurnar í §25 B í skattalógini ein serskipan fyri útisiglarar við útlendskum ferða-, farma- og offshore-skipum, men síðani á nýggjárinum er skipanin víðkað til at fevna um nærum allar løntakarar, ið arbeiða uttanlands, bæði á landi og sjógvi, og sama um arbeiðsgevarin er føroyskur

Dømi:				
Inntøka	300.000	400.000	500.000	600.000
Skattur	104.618	145.958	187.298	233.638
Sosial gjöld	14.430	18.600	22.770	25.940
Til samans	119.048	164.558	210.068	259.578
Samlað skattaprosent	39,68	41,14	42,01	43,26
Marginalskattaprosent	45,51	45,51	50,51	49,26

Inntøka	300.000	400.000	500.000	600.000
Skattur	73.500	98.000	133.000	168.000
Sosial gjöld	12.360	15.840	20.010	23.180
Til samans	85.860	113.840	153.010	191.180
Samlað skattaprosent	28,62	28,46	30,60	31,86
Marginalskattaprosent	27,98	39,17	39,17	37,92

ella útlendskur. Skipanin fevnir tó ikki um føroyingar við norðurlendskum fiskiskipum ella við FAS- og DIS-skrásettum skipum.

Løntakarar í §25 B-skipanini fáa ein serligan skattafrádrátt á 30 prosent av ársinntøkuni, tó í mesta lagi 120.000 krónur. Tað sum eftir

er, verður síðani skattað við einu fløtum skatti á 35 prosent. Løntakarar í skipanini, sum hava føroyskan arbeiðsgevara, rinda øll tey

sosialu gjældini, sum løntakarar á landi í Føroyum eisini rinda, men um arbeiðsgevarin er útlendskur, slepst undan at rinda til ALS og Barsilsgrunn – tó ber til sjálvboðið at rinda hesi gjöld eisini.

Í døminum verður ikki goldið til ALS og Barsilsgrunnin, og arbeiðsgevarin er føroyskur.

(Kelda: Vinnuhúsið)

